

prima instanță: I. Ghelas

dosarul nr. 2rac-270/13

instanța de apel: E. Ababei, G. Polivenco, N. Matveeva

DECIZIE

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completul, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadî
Ion Corolevschi
Iuliana Oprea
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Cooperativa de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare împotriva Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la excluderea bunului din masa debitoare,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012, a fost respins apelul declarat de către Cooperativa de Producția „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate și menținută hotărârea Judecătoriei Șoldănești din 20 iulie 2012, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă

La 29 mai 2012 Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a depus cererea de chemare în judecată împotriva CP „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184, nr. motorului 699211 din masa debitoare a CP „Salcia-Agro”.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 16 mai 2006 i-a vândut CP „Salcia-Agro” în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a tehnicii agricole nr. 1142 - 3 tractoare „Belarus” MTZ 82.1, care au fost transmise pârâtului în baza unui act de predare-primire, cu eliberarea facturii de expediție.

Indică că potrivit pct.7.1 și anexei 2 din contractul nominalizat, pârâtul a fost obligat să achite în trei rate, până la 01 aprilie 2008 valoarea integrală a tractoarelor procurate în sumă de 46800 dolari SUA, calculate în lei moldovenești la rata de schimb stabilită de BNM la data efectuării plății.

Susține că până în prezent pârâtul a achitat doar suma de 18572,79 dolari SUA, sau 242000 lei, datoria rămasă constituind 28227,21 dolari SUA, fapt confirmat prin actul de verificare a decontărilor reciproce, întocmit la data de 01 iulie 2010.

Menționează că la 07 iulie 2010 a retras 2 tractoare „Belarus” MTZ 82.1 din posesia pârâtului, în baza unui act semnat de ambele părți, iar al treilea tractor „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184 și nr. motorului 699211 a rămas în posesia CP „Salcia-Agro”, însă în proprietatea sa, până la achitarea integrală a plăților de răscumpărare.

Indică că la 20 decembrie 2010 în privința CP „Salcia-Agro” a fost intentat proces de insolabilitate, iar administratorul insolabilității Alexandru Buga, în mod nejustificat a inclus tractorul menționat, care-i aparține, în masa debitoare a pârâtului.

Întru susținerea poziției sale invocă prevederile art. 2 a Legii insolabilității, potrivit căruia în masa debitoare pot fi incluse bunuri care aparțin debitorului cu drept de proprietate.

Solicită excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184 și nr. motorului 699211 din masa debitoare a CP „Salcia-Agro”.

Prin hotărârea Judecătorei Șoldănești din 20 iulie 2012, acțiunea a fost admisă și dispusă excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184, nr. motor 699211 din masa debitoare a CP „Salcia-Agro”.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012, a fost respins apelul declarat de către CP „Salcia-Agro”, menținută hotărârea primei instanțe și încasat din contul CP „Salcia-Agro” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4564,50 lei, care urmează a fi achitată în termen de 6 luni din momentul când hotărârea va deveni executorie.

La 01 aprilie 2013 CP „Salcia-Agro” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetarea procedurii.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, emisă cu interpretarea eronată normelor de drept material și cu aprecierea arbitrară a probelor,

Consideră, recurentul, că prin erorile admise i-a fost încălcat dreptul de proprietate garantat prin prisma art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale.

Susține că prin hotărârea Curții de Apel Economice din 20 decembrie 2010 a fost dispusă intentarea procesului de insolabilitate în privința sa, fiind stabilită, totodată, data adunării de raportare și validare a creanțelor, dată până la care toți creditorii urmau să-și înainteze în scris toate creanțele existente la data intentării procesului de insolabilitate.

Afirmă că la data desfășurării adunării de raportare și de validare a creanțelor, intimatul nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat public prin aviz în Monitorul Oficial, și nici nu a înaintat în scris creanțele existente și bunurile din masa debitoare asupra cărora deține drept de proprietate.

Indică că conform contractului de vânzare-cumpărare a tehnicii agricole în rate nr. 1142 din 16 mai 2006 și în baza facturilor de expediție, a primit utilajul convenit și s-a obligat să achite până la 01 aprilie 2008 valoarea acestuia.

La fel invocă că pînă la data intentării procesului de insolabilitate a achitat intimatului primele două tranșe, fapt ce se adevărește prin ordinul de plată nr. 1 din 27 aprilie 2006, prin care a achitat suma de 147 000 lei și dispoziția de plată nr. 8 din 19 decembrie 2006 prin care a achitat suma de 95 000 lei, în total 242000 lei, datoria rămasă recunoscând-o prin actul de verificare din 01 iulie 2010, semnat de ambele părți.

Menționează că la 07 iulie 2010 prin actul de predare-primire, Instituția publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a retras din posesia sa două tractoare, fiind invocat motivul neîndeplinirii obligațiilor de plată.

Consideră drept nevalabil actul de verificare din 01 iulie 2010, menționând că în acest sens că prin actul de primire-predare din 07 iulie 2010 au fost retrase, din posesia sa, două tractoare, însă, costul celui de-al treilea tractor „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184, nr. motorului 699211, rămas în posesia sa, a fost achitat pe deplin, reținând în acest sens plata celor două tranșe, în sumă totală de 242000 lei.

Mai invocă că în cadrul procesului de insolabilitate, intimatul, prin cerere, a solicitat recunoașterea sa în calitate de intervenient principal, excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184, nr. motorului 699211 din masa debitoare și rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a tehnicii agricole în rate nr. 1142 din 16 mai 2006, însă, prin încheierea Curții de Apel Economice din 05 octombrie 2011, demersul a fost respins, fiind menționat că pretențiile cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare nu pot fi examinate în procedura insolabilității, litigiul urmând a fi judecat în instanța de drept comun.

Indică că, ulterior, intimatul a depus cerere de chemare în judecată împotriva sa cu privire la rezilierea contractului nr. 1142 din 16 mai 2006 și restituirea tractorului litigios, iar prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2012 procesul a fost încetat, fiind indicat că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Concomitent menționează că la 09 aprilie 2012 intimatul prin scrisoarea nr. 491 din 05 aprilie 2012 i-a prezentat declarația privind rezilierea contractului nr. 1142 din 16 mai 2006 și a solicitat, totodată, restituirea tractorului litigios, însă prin scrisoarea nr. 01/04 din 11 aprilie 2012 i-a comunicat intimatului despre imposibilitatea restituirii tractorului, bunul aflându-se în posesia unei terțe persoane.

Apreciază ca fiind ilegală declarația de rezoluțiune a contractului, or, odată cu retragerea la 07 iulie 2010 a celor două tractoare din posesia sa, executarea contractului nr. 1142 din 16 mai 2006, a fost efectuată pe deplin, plata celui de-al treilea tractor fiind efectuată prin achitarea sumei de 242000 lei.

Consideră că intimatul dă dovadă de rea-credință prin înaintarea acțiunii în cauză, invocând aceleași temeuri și pretenții, ca și în cererea de chemare în judecată înaintată de către acesta la 11 octombrie 2011, contrar menționărilor făcute prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2012.

Afirmă că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor de fapt și de drept invocate în cererea sa de apel, motiv pentru care, consideră că soluția dată este ilegală și neîntemeiată.

De asemenea consideră eronată referirea primei instanțe la prevederile art. 59 al Legii insolabilității, și constatarea în acest sens că intimatul nu are statut de creditor chirografar, însă deținând drept de proprietate asupra tractorului litigios, este în drept

să solicite excluderea acestui bun din masa debitoare în baza prevederilor Codului civil, reținând, în acest sens, recurentul că bunul dat a fost inclus în masa debitoare în baza actelor existente și intimatul odată cu predarea tractoarelor a transmis dânsului și dreptul de proprietate asupra acestora.

Invocă că instanța de apel nejustificat a omis să se expună asupra restituirii plăților efectuate de el în valoare de 242000 lei, ignorând prevederile art. 108 a Legii insolabilității, în redacția veche, care în opinia recurentului sunt aplicabile la caz.

Astfel, consideră că instanțele inferioare nu au examinat obiectiv toate circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, fiindu-i astfel încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Susține că instanțele inferioare în mod nejustificat au admis acțiunea intimatului, derogând cu certitudine de la prevederile art. 265 lit. b) CPC, potrivit cărora instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau confirmarea tranzacției de împăcare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la 25 ianuarie 2013, și recepționată de ultimul la data de 30 ianuarie 2013, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 132)

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 01 aprilie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele recursului, studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul, de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”, Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a solicitat excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1 (nr.șasiu 80828184, nr. motor 699211) din masa debitoare a Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”.

Fiind investită cu acțiunea în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, dispunând excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1 (nr.șasiu 80828184, nr. motor 699211) din masa debitoare a Cooperativei de Producție „Salcia-Agro” soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

În susținerea temeiniciei concluziei date, instanțele de judecată s-au referit la faptul că pînă în prezent Cooperativa de Producție „Salcia-Agro” nu a executat obligația scadentă din contractul nr. 1142 de vânzare-cumpărare în rate a tehnici agricole, iar conform pct. 8.1 al contractului nr. 1142 din 16 mai 2006 și în baza certificatului tehnic de înmatriculare a tractorului ța ÎS „Itehagro”, dreptul de

proprietate asupra tehnicii agricole în litigiu îl deține Unitatea de Implementare și administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare.

Instanța de recurs constată, însă, că fiind, la soluționarea pricinii, stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanțelor de judecată și soluția dată în sensul admiterii acțiunii sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale aplicabile la caz.

Astfel, la caz se constată că în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a tehnicii agricole nr. 1142 din 16 mai 2006, CP „Salcia-Agro” a procurat de la Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare 3 tractoare „Belarus” MTZ 82.1, care au fost transmise Cumpărătorului în baza actului de predare-primire cu eliberarea facturii de expediție (f.d 6-13, 24).

Potrivit clauzelor contractuale și anume conform pct. 7.1 și anexei 2 din contractul sus menționat, CP „Salcia-Agro” a fost obligată să achite în trei rate, până la 01 aprilie 2008 valoarea integrală a tractoarelor procurate în mărime de 46800 dolari SUA, calculate în lei moldovenești la rata de schimb stabilită de BNM la data efectuării plății.

La fel materialul probator denotă faptul că la data de 20 decembrie 2010 prin hotărârea Curții de Apel Economică nr.2e-1118/2010 s-a dispus intentarea procesului de insolabilitate față de CP „Salcia-Agro” cod fiscal/IDNO 1006606001833, cu sediul: rl.Șoldănești, s. Salcia, cu numirea în calitate de administrator al procesului de insolabilitate pe Buga Alexandru (f.d. 117).

Tot actele cauzei atestă că până la data intentării procesului de insolabilitate , CP „Salcia-Agro” a achitat suma de 18572,79 dolari SUA, sau 242000 lei, fapt ce se confirmă prin dispoziția de plată nr. 1 din 27 aprilie 2006, prin care a achitat suma de 147000 lei, și anume 11296,31 dolari SUA și prin dispoziția de plată nr. 8 din 19 decembrie 2006, prin care a achitat suma de 95000 lei, și anume 7279,08 dolari SUA, datoria restantă constituind 28227,21 dolari SUA, fapt confirmat prin actul de verificare a decontărilor reciproce întocmit la data de 01 iulie 2010, semnat de ambele părți, prin care CP „Salcia-Agro” a recunoscut suma pe care a datorează intimatului, Instituției Publice Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare (f.d.28).

Este cert și faptul că la 07 iulie 2010, Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a retras 2 tractoare „Belarus” MTZ 82.1 din posesia CP „Salcia-Agro”, în baza unui act semnat de ambele părți, pe motivul neîndeplinirii de către CP „Salcia-Agro” a obligațiilor de plată în conformitate cu condițiile contractuale, iar al treilea tractor „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184 nr. motorului 699211, a rămas condiționat în posesia CP,, Salcia-Agro”.

Aici instanța de recurs ține să menționeze că reieșind din faptul, că la data de 07 iulie 2010 Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a retras 2 tractoare „Belarus” MTZ 82.1 din posesia CP „Salcia-Agro”, actul întocmit la 01 iulie 2010 între părți nu mai este valabil, deoarece ultimul deține în posesie doar un tractor, care a fost achitat pe deplin.

Prin urmare, după intentarea procesului de insolabilitate față de CP „Salcia-Agro”, la etapa inventarierii bunurilor debitorului, reieșind din documentele primare contabile ale CP „Salcia-Agro” și faptul achitării complete, tractorul „Belarus” MTZ 82.1 (șasiul nr.80828184), obiect al litigiului în cauză, a fost inclus în masa debitoare

ale CP „Salcia-Agro”, fapt ce se confirmă prin facturile de expediție și dispozițiile de plată menționate mai sus, totodată și prin lista de inventariere nr.1 din 27 ianuarie 2011.

Or, potrivit art. 2 a legii insolvenței nr. 632 din 14 noiembrie 2001, (în redacția veche), prin masă de datorii se înțelege – toate bunurile aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

În această ordine de idei, reieșind din constatările relatate, instanța de recurs reține drept greșită soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la temeinicia acțiunii, deoarece tractorul „Belarus” MTZ 82.1 (șasiul nr.80828184) este inclus în masa de datorii a CP „Salcia-Agro” în baza actelor existente, iar Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare odată cu transmiterea tractoarelor cumpărătorului și anume CP „Salcia-Agro” a transmis și drepturile acestuia, astfel, nefiind aplicabile la caz prevederile art. 59 a Legii insolvenței. Mai mult, că intimatul nu a demonstrat, prin probe concludente și admisibile că bunul în litigiu nu poate fi inclus în masa de datorii.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține și faptul că odată cu retragerea tractoarelor la 07 iulie 2010, contractul nr. 1142 din 16 mai 2006 se consideră executat pe deplin, deoarece tractorul rămas în posesia recurentului a fost achitat integral.

La acest segment instanța de recurs remarcă prevederile art. 108 al Legii insolvenței, în redacția veche, potrivit căreia, în cazul în care un bun mobil vândut debitorului și neplătit integral de acesta este, la data intentării procesului de insolvență, în curs de transmitere (în tranzit) sau se află încă în posesiunea vânzătorului, iar alte persoane nu au intrat în posesiunea acelui bun, vânzătorul poate reîntra în posesiunea bunului. În acest caz, vânzătorul restituie orice plată făcută de debitor în avans pentru bunul respectiv, având dreptul de a înainta o creanță în calitate de creditor chirografar pentru cheltuielile aferente acestei tranzacții.

În speță, însă se constată că Instituția Publică Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, solicitând excluderea tractorului „Belarus” MTZ 82.1, nr. șasiului 80828184 și nr. motorului 699211 din masa de datorii a CP „Salcia-Agro”, nu a restituit ultimului suma achitată pentru tractorul menționat.

Cele relatate în ansamblu atestă temeinicia recursului declarat de către CP „Salcia-Agro”, în proces de insolvență și indică la ilegalitatea hotărârilor de judecată a instanțelor ierarhic inferioare, fapt ce impune respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Față de cele ce preced și fiind cert că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a căror-va dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre prin care a respinge acțiunea Instituției Publice Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare împotriva Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolvență, cu privire la excluderea bunului din masa de datorii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide :

Se admite recursul declarat de către Cooperativa de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012 și hotărârea Judecătorei Șoldănești din 20 iulie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare împotriva Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la excluderea bunului din masa debitoare și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge acțiunea Instituției Publice Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare împotriva Cooperativei de Producție „Salcia-Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la excluderea bunului din masa debitoare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulie Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Corolevski

Iuliana Oprea

Tamara Chișca-Doneva